

AU

VA-LEDNINGAR MELLAN KOÖN, KLÅVERÖN OCH GALGHOLMEN

Matthew Gainsford

Rapport 2008:43

VA-LEDNINGAR MELLAN KOÖN, KLÅVERÖN OCH GALGHOLMEN

Frivillig arkeologisk utredning

Marstrand och Lycke socknar, Kungälv's kommun

Matthew Gainsford

Bohusläns museum

Rapport 2008:43

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
VÄSTARVET

Fält med grå bakgrund och fet ram är obligatoriska för redovisning till FMIS.
För anvisningar, klicka på rubrikerna och länkar på sidan 2.

Geografiska och administrativa uppgifter

Län Västra Götaland	Kommun Kungälv	Landskap Bohuslän
Socken/Stad Marstrand och Lycke	Kartblad 7B 5a, 7B 4a	Fastighet/kvarter Vattenområde

Beslutande länsstyrelse	Länsstyrelsens dnr	Beslut enligt KML	Datum för beslut
-------------------------	--------------------	-------------------	------------------

Undersökningens art och omfattning

Undersökarens dnr/projektnr Dnr: NOK 570-2008/Pnr: B194	Typ av undersökning/åtgärd Särskild utredning	Fältarbetstid start 2008-09-15	Fältarbetstid slut 2008-09-17
Undersökande/ansvarig organisation Bohusläns museum	Ansvarig person Thomas Bergstrand	Typ av exploatering Ledningsdragning	
Uppdragsgivare/exploatör Lantmäteriverket	Antal arbetsdagar 2	Beräknad rapporttid 3	Total faktisk kostnad 53 020

Beräknat	Yta, ext (m ²)	Yta (m ²) 1000	Volym (m ³)	Schakt (m) 2	Timmar, grov	Timmar, arkeolog 32	Timmar, maskin
	Undersökt	Yta, ext (m ²) 1000	Volym (m ³)	Schakt (m) 2	Timmar, grov	Timmar, arkeolog 32	Timmar, maskin

Berörda RAÄ-nr/tillfällig arbetsidentitet (objektnr)

--

Datering

--

Rapport inkommer senare Ja Nej

Sammanfattning av undersökningsresultaten och förslag till fortsatta åtgärder

<p>Sammanfattning av undersökningsresultaten</p> <p>Sammanlagt två sonarkontakter som bedömdes vara av antikvariskt intresse undersöktes okulärt. Två områden längs ledningssträckningen benämndes Område 1 & Område 2, undersöktes båda okulärt och med provgropar.</p> <p>Sonarkontakt 1: Bestod av en recent plastbåt. Sonarkontakt 2: Bestod av en stor tamp. Tampen stod i en båge cirka 4 meter lång och 2 meter hög och fortsatte ytterligare tre meter åt båda håll ovan sedimentet.</p> <p>Område 1: Tre provgropar gjordes inom området vilket innefattade cirka 400 kvadratmeter. Förekomst av stenkol, pannslag, glas, keramik, tegel, läder och ben. Troligt dumpningsområde för ångfartyg under senare hälften av 1800-talet till och med 1900.</p> <p>Område 2: Tre provgropar gjordes inom området vilket innefattade cirka 400 kvadratmeter. Inga förekomst av fynd.</p> <p>Slutsatsen är att aktuella fynd och kontakter inte är av nog antikvariskt värde, varför Bohusläns museum inte har någon vidare erinran mot det planerade arbetsföretaget.</p>
<p>Förslag till fortsatta åtgärder</p> <p>Bohusläns har inga förslag på fortsatta åtgärder.</p>

Uppgifter om lägesbestämning

Mätmetod	Kommentar kring inmätning
DGPS	
Skala	
Medelfel vid inmätning	

[Anvisning för leverans av lägesuppgifter till RAÄ](#)

[Anvisning för leverans av lägesuppgifter till länsstyrelse](#)

[Anvisning för objekttabell för enkel lämningstyp](#)

[Anvisning för objekttabell för sammansatt lämningstyp](#)

[Anvisning för antikvarisk bedömning, skadestatus och undersökningsstatus](#)

[Anvisning för beskrivning](#)

[Anvisningar för bilaga Objekttabell för särskild utredning](#)

Kontaktpersoner RAÄ:

Agneta Åkermark Kraft, tel. 08- 5191 8570, e-post agneta.akermark-kraft@raa.se
Carina Örneklint Berg, tel. 08-5191 8544, e-post cor@raa.se

Omslagsbild: Foto taget av Thomas Bergstrand. Fotot visar Galgholmen från väst.

RAPPORT

Bakgrund

Med anledning av planerad sjöförläggning av V/A-ledningar mellan Koön, Klåverön och Galgholmen, Marstrands och Lycke socknar, Kungälv kommun, har Bohusläns museum utfört en arkeologisk utredning av det berörda vattenområdet. Marstrands hamnområde har den största kända koncentrationen av undervattensformlämningar i förhållande till ytan än något annat vattenområde på Västkusten. Kunskapsläget inom det planerade sträckningsområdet är bristfälligt men sannolikt finns hamnkulturlager inom området. Den arkeologiska utredningen försökte att identifiera förekomst av kulturlager längs ledningskorridoren. Utredningen, som gjordes på uppdrag av Lantmäteriverket, utfördes utan beslut från Länsstyrelsen. Projektledare var Matthew Gainsford.

Metod

Fältarbetet utfördes den 15 och den 17 september 2008. Utredningen var uppdelad i två moment. Moment 1 omfattade okulär besiktning av två uttagna sonarkontakter inom det planerade sträckningsområdet för att bedöma deras antikvariska värde och förhållande till sträckningen. Moment 2 bestod av att provgropar grävdes inom två områden längs sträckningen (Område 1 och Område 2). Inom varje område grävdes sammanlagda tre provgropar för att bedöma förekomst och karaktär av kulturlager. Områdena täckte en bottenyta av cirka tjugo gånger tjugo meter respektive.

Resultat

Inga av de två sonarkontakter bedömdes vara av antikvariskt värde. Kontakt 1 var en recent plastbåt (cirka 4 meter lång) från senare hälften av 1900-talet och kontakt 2 var en tamp som reste sig över botten. Inom Område 1, vilket innefattade cirka 400 kvadratmeter, grävdes tre provgropar som var 0,5 x 0,5 meter stora och cirka 0,3 meter djupa. Bottensubstratet var mjuk gyttja. Inom provgroparna påträffades ett antal recenta föremål såsom stenkol, pannslag, glas, keramik, tegel, läder och ben. Fynden kan grovt dateras till senare hälften av 1800-talet till och med 1900 och området tolkas som ett troligt dumpningsområde för ångfartyg. I Område 2, vilket innefattade cirka 400 kvadratmeter, grävdes tre provgropar som var 0,5 x 0,5 meter stora och cirka 0,3 meter djupa. Bottensubstratet var likt Område 1 och bestod av mjuk gyttja, cirka 30 cm tjock. Inom Området 2 påträffades inga kulturlager.

Slutsats och rekommendation

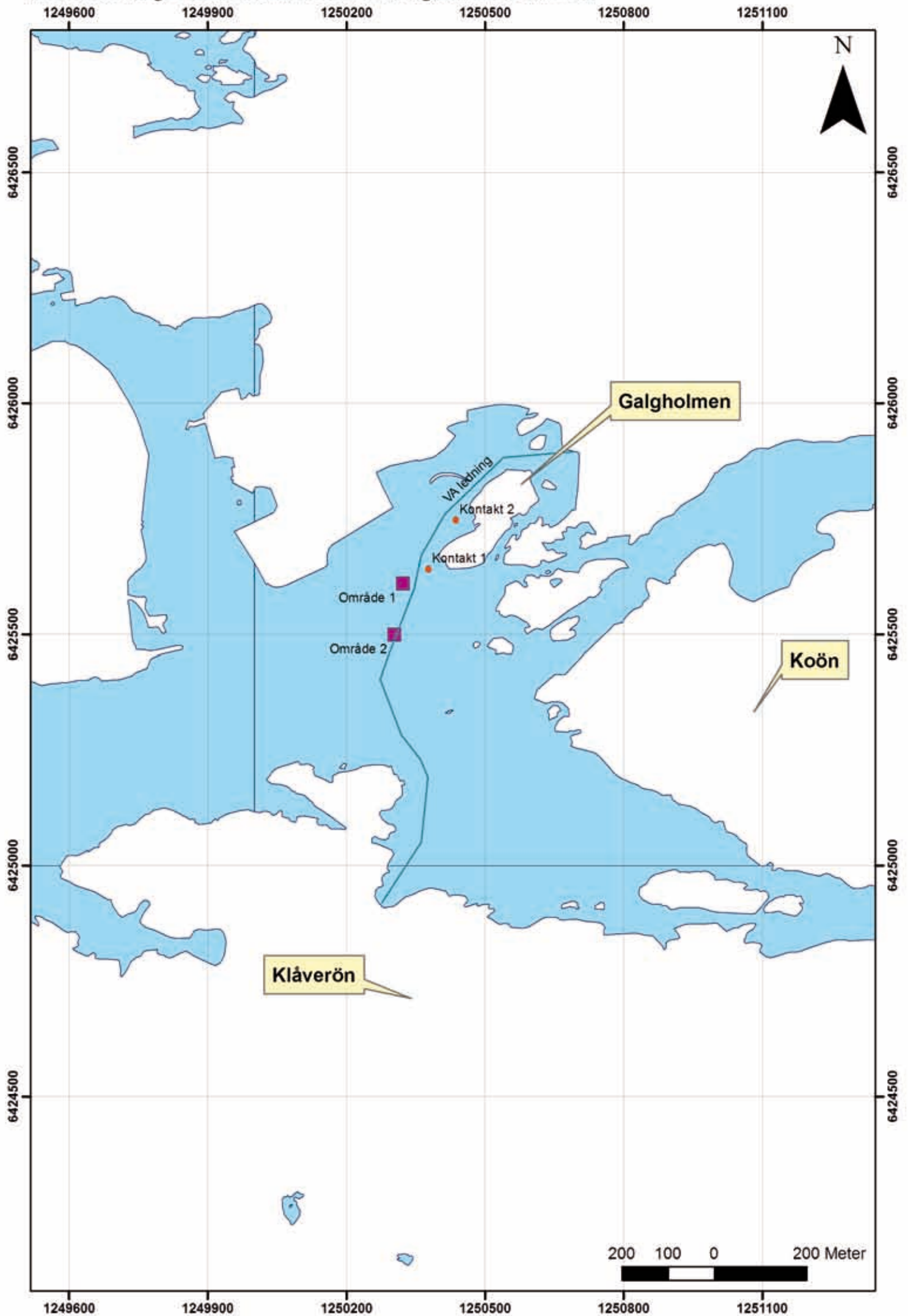
Vid utredningen påträffades en plastbåt (kontakt 2) och fynd av stenkol, pannslag, glas, keramik, tegel, läder och ben (Område 1). Fynden från Område 1 kan generellt dateras till senare hälften av 1800-talet till och med 1900-talet och området som de ligger i har tolkats som en trolig dumpningsplats för ångfartyg. Slutsatsen är att aktuella fynd och kontakter inte är av nog arkeologiskt värde, varför Bohusläns museum inte har någon vidare antikvarisk erinran mot det planerade arbetsföretaget.

BILAGOR

BILAGA 1. *Karta över planerade vattenlednings område med sammanlagda sonarkontakter och utredningsområden. 1:10 000. Godkänd från sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriverket 2008-09-29. Dnr 601-2008/2452.*

BILAGA 2. *Samling av fyndförekomst från område 1. Foto: Matthew Gainsford, Bohusläns museum.*

BILAGA 1. Karta över planerade vattenledningsområde med sammanlagda sonarkontakter och utredningsområden. 1:10 000.

BILAGA 2. Samling av fyndföremål från område 1. Foto: Matthew Gainsford, Bohusläns museum.

VA-LEDNINGAR MELLAN KOÖN, KLÅVERÖN OCH GALGHOLMEN

Matthew Gainsford

Rapport 2008:43